

Общо събрание на нотариатите на ЕС (CNUE)

6 декември 2021 г.

Уважаеми колеги,

Бих искал да ви информирам, че на 6-ти декември 2021 г. се проведе Общо събрание на Съвета на нотариатите на ЕС (CNUE) чрез дистанционна връзка.

Събранието бе открито с реч на Председателя Адам Тот, който поздрави наскоро г-н Жор Батиста да Силва и г-жа Франсиска за преизбирането им за председател и заместник-председател на португалската нотариална камара за период от четири години. Тот също така отправи поздравления и към председателя Борман за преизбирането му за председател на германската федерална нотариална камара отново за четиригодишен мандат.

Адам Тот също така информира членовете на CNUE за обмена с представителите на Европейската комисия относно електронното правосъдие, който беше организиран под формата на заседание с цел по-добро разбиране на системата e-CODEX с оглед на публикуването в началото на декември 2021 г. на инициативата за цифровизация на трансграничното съдебно сътрудничество и преразгледаното предложение e-IDAS/e-ID.

На 8-ми ноември се е провела среща между председателя Адам Тот с г-жа Сала Саастамониен - заместник генерален директор на ГД „Правосъдие“ и г-жа Мая Лаурила, началник на отдел „Търговско право“, заедно със

заместник-председателя Джампаоло Маркос. Срещата с г-жа Саастамониен е била посветена на обсъждането на темите от интерес за нотариата по отношение на настоящите законодателни и политически дейности на ЕС: цифровизацията на правосъдието, преразглеждането на регламента относно официалните документи, оценката на европейското изпълнително основание, дружественото право и свързаните с тях области (прилагане на директиви 2019/1151 и 2019/2121), както и ползотворното сътрудничество между Европейската комисия и CNUE в рамките на различни проекти, като например проекта MAPE Наследяване, посветен на мониторинга и оценката на Регламента за наследяването. Проектът MAPE Наследяване представлява голям интерес за Европейската комисия, тъй като има за цел да въведе за първи път методология за събиране на данни в контекста на прилагането на законодателен инструмент на ЕС. В този контекст председателят Тот предложи скорошна среща с новия генерален директор на ГД „Правосъдие“, г-жа Ана Галего Торес.

Що се отнася до правните инициативи, по време на събранието беше обърнато внимание на проекта за регламент относно цифровизацията на трансграничното съдебно сътрудничество от 1-ви декември 2021 г., който е от първостепенно значение за нотариалната професия.

Проектът EUDoc, като потенциално нотариално решение, също трябва да бъде внимателно оценен в този контекст. Накрая, Тот благодари на членовете на неговия съвет за 2021 г., на членовете на нотариата и на бюрото на CNUE за ефективната работа, извършена през 2021 г. при трудните обстоятелства на пандемията.

Последва одобряване на Дневния ред ведно с приемане на Протокола от Общото събрание на 17-ти септември 2021 г. След това се премина по втора точка от Дневния ред, а именно преглед на обмена с Европейската комисия. Председателят Тот приветства екипа на Европейската комисия, отговарящ за европейското съдебно обучение: г-н Петер Цонка, началник на отдел „Съдебно обучение“ от Европейската комисия, г-жа Емануел Кретън-Маган, г-жа Лена Гекле и г-н Вожтек Постулски. Г-н Петер Цонка обърна внимание на изпълнението на настоящата европейска стратегия за съдебно обучение за периода 2021-2024 г. Той подчерта, че целта по отношение на нотариата, посочена в тази стратегия, е амбициозна, но реалистична, като се полагат постоянно от CNUE и неговите членове, по-специално чрез съфинансирани програми за обучение. Той насърчи CNUE да кандидатства за финансиране от ЕС в рамките на програмата „Правосъдие“. Благодарности бяха отправени и към CNUE и неговите членове за годишното докладване на данни за обучението, които са включени в годишния доклад за обучението на Европейската комисия.

Председателят на белгийския нотариат взе думата, за да благодари на Европейската комисия за непрекъснатата им подкрепа в областта на обучението, като също така сподели опита на белгийския нотариат в областта на нотариалното обучение с нарастващо значение на цифровизацията. Генералният секретар, г-н Радой, подчерта 10-годишното тясно сътрудничество между Европейската комисия и CNUE, което може да бъде описано като успешен модел на партньорство с ЕС. Той подчерта, че 11-14 % от всички европейски нотариуси са били обучени само от CNUE по право на ЕС през последните 9 години благодарение на програмите на Европейската комисия за финансиране. Той подчерта също така разпространението на ефекта от това действие на равнището на членовете на CNUE, което е отразено в годишното докладване в областта на съдебното обучение, при което нотариалната професия е с добри показатели. Приносят на националните камари за събирането на данни в контекста на годишния доклад за съдебното обучение също беше изтъкнат от генералния секретар. Накрая той обърна внимание на взаимозависимостта между обучението и правната информация, която се предоставя в платформите, създадени от CNUE и съфинансирани от Европейската комисия.

В ролята си на член на експертната група на Европейската комисия по въпросите на съдебното обучение г-жа Синди Фьохкерер от австрийския нотариат повдигна въпроса за възможността и осъществимостта на нова програма за обучение на CNUE за

нотариатите от Западните Балкани. Европейската комисия подчерта, че е необходим меморандум за разбирателство, за да се включат някои от тези държави в програма за обучение с физическо присъствие, което предполага разходи. Преговорите между Европейската комисия и Западните Балкани са в ход и се развиват, като се има предвид, че Комисията поиска подкрепа от CNUЕ за ускоряване на дискусиите с някои от присъединяващите се страни. Въпреки това, дори без официален меморандум за разбирателство, вече би било възможно тези нотариати да бъдат поканени да участват дистанционно в семинари, организирани в рамките на програма за обучение на CNUЕ.

След дискусиата с представителите на Европейската комисия председателят Тот представи кандидатите за председателството и заместник-председателството през 2022 г. След това той пристъпи към избирането на двете позиции чрез електронно гласуване. По време на събранието 21 нотариуси бяха оправомощени да гласуват, представлявани от съответния си председател или чрез пълномощник. Хърватският, нидерландският, полският и словашкият президент бяха представлявани чрез пълномощник. Г-н Джампаоло Маркос, нотариус от Италия, беше избран за председател на CNUЕ за 2022 г. с единодушие на подадените гласове. Г-н Мариус Колер, нотариус от Германия, беше избран за заместник-председател на CNUЕ за 2022 г. също с единодушие на подадените гласове.

След това на Общото събрание се потвърдиха единодушно и директорите на CNUЕ за 2022 г. Председателят Тот

пожела успех на Борда на директорите през 2022 г., а именно: председателят Катрин Рогеман за белгийския нотариат, председателят Мартин Шаефер за люксембургския нотариат, председателят Клинтън Белизи за малтийския нотариат, заместник-председателя Роланд Гинтенрейтър за австрийския нотариат и г-н Богдан Сиука, член на Consiliul UNNPR, за румънския нотариат. На г-н Раул Радой в качеството му на Генерален секретар, бе възложено да подпише всички формуляри, предназначени за публикуване на информация за директорите в приложенията към белгийския Държавен вестник, съдържащи извлечения от настоящия Протокол, както и да подпише всеки необходим документ и да предприеме необходимите за тази цел действия.

Събранието продължи с преглед на приоритетите и график на председателството за 2022 г. Думата беше дадена на председателя през 2022 г., г-н Джампаоло Маркос, който започна речта си с благодарности към италианския нотариат и неговия председател г-жа Валентина Рубертели, както и на председателя Тот. Сред приоритетите му за 2022 г. са цифровизацията и предложенията за e-IDAS/e-ID, както и борбата с изпирането на пари. Беше споменато и дружественото право и в този контекст организирането на конференция на 17-ти февруари 2022 г. относно прилагането на Директивата за цифровите инструменти.

Речта на г-н Маркос бе последвана от представяне на информация за настоящото финансово

и административно положение. Думата беше дадена отново на Генералния секретар, който представи с няколко думи постиженията от страна на ръководството през 2021 г., по-специално въвеждането на система за оценка на служителите на CNUE и на правилата за работа. Финансовото състояние до края на третото тримесечие на 2021 г. е положително. В случай че същият ритъм на изпълнение на бюджета се запази до края на годината – без никакви предвидими извънредни разходи – очакваните икономии биха могли да бъдат най-малко 6 % от бюджета на CNUE. Размерът на икономии следва да бъде достатъчен, за да се поемат извънредните разходи от около 98 000 EUR, подкрепени от CNUE в контекста на литовското дело в областта на конкуренцията. След представянето председателят Тот изрази благодарността си към Генералния секретар за строгия начин на управление на бюджета.

След това, с оглед на Дневния ред, беше обсъдена възможността за включване на партньорски държави (като Албания, Армения, Босна, Грузия и Украйна) в дейности на CNUE - създаване на статут на партньорски държави. Председателят Тот обясни предложението на председателството за включване на някои нотариати от страни, които не са кандидатки за членство в ЕС, за установяване на диалог с тези държави, включително например Грузия, Швейцария или Албания, и за създаване на статут на страна партньор за заинтересованите нотариати. Идеята е тези нотариати да се запознаят с CNUE и ценностите на

Европейския съюз, без да се намесват в работата, която се извършва на равнището на Международния съюз на латинския нотариат, UINL. Например идеята е да се поканят нотариатите партньори да присъстват на различни обучения.

Германският нотариат приветства идеята за създаване на статут на партньор на CNUE. Следва обаче да се обърне внимание на избора на държавите. Във връзка с това делегацията на Германия подкрепи идеята решението да се вземе въз основа на „географска Европа“. В отговор на тази забележка председателят Тот подчерта, че някои държави, като Грузия и Армения, са посочени като примери в предложението на председателството, тъй като те са културно близки до ЕС. Председателят на френския нотариат обръща внимание на риска от объркване с дейността на UINL, по-специално с дейността на Комисията по европейските въпроси, CAE. Според него би било за предпочитане обменът да се ограничи до държавите от Европейската асоциация за свободна търговия, EACT. Германският нотариат изрази, че споделя тези опасения. Според делегацията на Германия все пак следва да се има предвид, че такъв статут на партньор не би навредил на UINL. Делегацията на Германия предложи CNUE да изготви проект на споразумение за партньорство по отношение на участието на потенциални партньори в дейностите по обучение на CNUE с оглед на Общото събрание през март 2022 г. Италианският нотариат се съгласи с мнението както на френския, така и на немския нотариат.

С оглед на коментарите председателят Тот предложи да се установи диалог на равнище CNUE и да се определи точно кой може да получи статут на партньор на CNUE, както и условията за предоставяне на такъв статут и свързаните с него права. Според него няма да е необходимо изменение на устава и следва да се направи разлика със статута на наблюдател, който вече е предвиден за държави, които са официални кандидати за разширяването на ЕС. Прие се решение да се създаде работна група CNUE, която ще бъде посветена на установяването на статут на партньор по CNUE, неговия обхват и условия. UINL ще бъде информиран за тази инициатива.

След обсъждане на възможността за включване на партньорски държави, дискусиата се пренасочи към графата от Дневния ред, посветена на технически и правни елементи. На първо място се обсъди предложението на Европейската комисия относно цифровизацията на трансграничното съдебно сътрудничество и свързаното с него развитие. Като въведение председателят Тот подчерта основните елементи на предложението за регламент относно цифровизацията на трансграничното съдебно сътрудничество, публикувано на 1-ви декември 2021 г., както следва: дава се възможност на страните да общуват с компетентните органи по електронен път или да образуват съдебно производство срещу страна от друга държава членка; позволява се използването на видеоконферентни

връзки при устни изслушвания по трансгранични граждански, търговски и наказателни дела, което ще доведе до по-бързи производства, както и се гарантира възможността за цифров трансфер на искания, документи и данни между националните органи и съдилищата. Регламентът ще предостави ново самостоятелно правно основание за цифровизацията на инструментите на ЕС за съдебно сътрудничество, като например Регламента за наследяването и регламентите относно имуществения режим между съпрузи и наследство, Брюксел I (преработен текст) и европейското изпълнително основание. Делегацията на Германия приветства факта, че предложението от 1-ви декември се отнася само до процедури извън обхвата на нотариалните процедури за удостоверяване и следователно не оказва въздействие върху същността на нотариалната дейност. CNUE следва да приветства предложението на Комисията за създаване на мрежа между нотариусите и компетентните органи. Член 10 от регламента ще трябва да бъде изяснен, в смисъл че следва да се поясни, че държавите членки трябва да имат възможност да изискват публичната форма на документ, например за копия на автентичен акт. Що се отнася до член 7 относно използването на видеоконференцията, според делегацията на Германия следва да се поясни, че разпоредбите относно видеоконферентните връзки се отнасят само до спорните процедури. Делегацията на Испания се съгласи с бележките на Германия. На работната група „Нови технологии“ на CNUE беше възложено да анализира проекта за

регламент относно цифровизацията на трансграничното съдебно сътрудничество.

След това дискусиата се пренасочи към обсъждане на проекти и инициативи за нотариално сътрудничество в контекста на цифровизацията. Думата беше дадена на делегацията на Испания, която подчерта факта, че проектът EU-Doc е естественото развитие на различните инструменти, разработени от европейския нотариат в миналото. Ако е-CODEX не е замислен за нотариални процедури, целта следва да бъде EUDoc да стане оперативно съвместим с е-CODEX. Беше подчертано също така, че експертите в областта на информационните технологии винаги са добре дошли да обменят информация с испанската нотариална агенция за удостоверяване, ANCERT, във връзка с EU-Doc. Беше подчертан опитът на ANCERT що се отнася създаването на оперативно съвместими решения и на международно равнище. Според делегацията на Германия би било преждевременно да се взема решение относно проекта EU-Doc и потенциалното му възприемане от CNUE на настоящото общо събрание. Председателят на германския нотариат предложи да се предостави на членовете на CNUE подробно техническо описание на проекта, за да се подготви задълбочена дискусия. Следва обаче да се има предвид, че европейският нотариат се нуждае от инструмент за обмен на електронни документи. В идеалния случай EU-Doc ще съдържа и заявление за електронни Апостили. Този елемент все още трябва да бъде разгледан от техническа гледна точка, тъй като националните системи за

е-Апостил се различават значително. Председателят на френския нотариат се съгласи с факта, че е твърде рано да се вземе решение относно проекта EU-Doc. Той подчерта също, че в даден момент е-CODEX ще стане неизбежен. Поради тази причина CNUE следва да обмисли оперативно съвместим инструмент, който трябва да бъде полезен, използваем и използван в нотариалната практика. Следва да се установят конкретни случаи на употреба. И накрая, такъв инструмент би могъл да бъде успешен само ако бъде подкрепен и използван от всички членове на CNUE. Делегацията на Малта се присъедини към тази позиция. Решението EU-Doc и потенциалното му възприемане от CNUE следва да бъдат допълнително обсъдени от политическа, правна, практическа и техническа гледна точка с цел изграждане на проект CNUE. Делегацията на Словения изрази съмнения относно необходимостта от създаване на решение за е-Апостил в рамките на платформата EU-Doc, тъй като се очаква документите да се разпространяват сред нотариусите без Апостил, което е предимството на системата. Функцията на Апостил обаче би представлявала важна добавена стойност и щит срещу частни документи. Делегацията на Испания спомена възможността за свързване на системата с публичните администрации. За тази цел, включително е-Апостилът може да бъде предимство.

Що се отнася до новите технологии, бе обсъдено и предложението на Европейската комисия за електронна идентификация/преразглеждане на Регламента относно електронната идентификация и удостоверителните

услуги (e-IDAS). Председателят Тот подчерта резултатите от ползотворния обмен с Европейската комисия по предложението e-IDAS/e-ID на 8-ми ноември 2021 г., което даде възможност за изясняване на няколко въпроса. По този повод CNUE надлежно отбеляза и приветства потвърждението от страна на Европейската комисия, че няма намерение да се променя предишният подход към формалните изисквания (член 2, параграф 3), който се оказа адаптиран към нуждите, което позволява на държавите членки да въведат по-строги правила от съдържащите се в Регламента относно електронната идентификация и удостоверителните услуги (e-IDAS). CNUE също така изрази своето съжаление, че настоящата рамка на предложението e-IDAS/e-ID е ограничена до издаването на електронни идентификатори от държавите членки и че тя не съдържа разпоредби, уреждащи използването на тези електронни идентификатори. Настоящата формулировка не позволява ефективна борба с измамите със самоличност.

По отношение на Европейския регистър на завещанията, ARERT, думата беше дадена на председателя на Борда на директорите, г-н Октавиан Рогожану. Последният подчерта важното развитие на ARERT, което на този етап включва 14 взаимосвързани регистри и 20 членове. Въпреки това развитие по-голямата част от обмена все още се осъществява между следните държави: Белгия, Франция, Люксембург и Нидерландия. Той призова нотариатите, членуващи в CNUE, които управляват регистър на

завещанията и/или регистър на удостоверенията за наследяване, да се присъединят към мрежата и усилията, предприети на равнището на ARERT, или да подобрят взаимното свързване с автоматизираното. Нотариатите, които не управляват такъв регистър, бяха насърчени да установят контакт между сдружението и националните компетентни органи. Идеята е да се даде тласък на инструмента за взаимно свързване и неговото използване в цяла Европа. Френският председател подчерта взаимното свързване на регистрите на завещанията/регистрите на удостоверенията за наследство чрез ARERT като най-добра практика на нотариално сътрудничество. Във връзка с това изказване председателят на белгийския нотариат попита дали ARERT възнамерява да проучи потенциалното използване на европейските цифрови портфейли, въведени с предложението e-IDAS/e-ID, и да създаде връзка между тези портфейли и ARERT. Италианският нотариат приветства тази мисия. Подчерта се също така, че италианският нотариат не управлява националния регистър на завещанията, но наскоро стартира инициативата за създаване на регистър на европейските удостоверения за наследство на доброволна основа. Тази точка ще бъде разгледана и анализирана на равнище ARERT.

По отношение на законодателни и политически въпроси, се обсъди и използването на Апостила в областта на дружественото право. Думата беше дадена на екипа на CNUE за въведение към тази точка, като този въпрос беше повдигнат от работната група на CNUE в

областта на дружественото право в контекста на прилагането на двете директиви 2019/1151 и 2019/2121 и на заседанието на управителния съвет на 11 октомври 2021 г. Става въпрос за всеки обмен на документи съгласно двете директиви. Всъщност въпросът за необходимостта от Апостил е един от въпросите, които Комисията би желала да разгледа в контекста на усъвършенстването на цифровото дружествено право, по който Комисията понастоящем работи. Що се отнася до дружественото право, Апостилът би могъл да има обратен ефект, ако само нотариусите бяха засегнати от задължението за Апостил, докато обменът между търговските регистри нямаше да се нуждае от него, тъй като това би намалило конкурентоспособността на нотариалната намеса. Испанският нотариат подчерта факта, че Апостилът е ценен източник на сигурност за гражданите, органите, отговарящи за борбата с изпирането на пари, и за самите нотариуси. В Испания регионалните нотариални камари са компетентни да поставят Апостил върху нотариалните документи. Според испанския нотариат CNUЕ не трябва да се противопоставя на използването на Апостила на този етап, а по-скоро да работи по внедряването на е-Апостил. Чешкият нотариат, който току-що получи компетентност за издаване на апостил за нотариални документи, се присъедини към този подход, както и към германския нотариат. Последният подчерта и факта, че Апостилът подчертава публичния характер на нотариалния документ. Според немския председател CNUЕ трябва да направи всичко, за да запази Апостила.

Изискването за Апостил може да бъде отменено само при сигурна размяна между нотариуси. Според френския нотариат Европейската комисия ще премахне Апостила и в даден момент от дружественото право. Подходът CNUЕ ще трябва да се адаптира към историческото развитие. Италианският председател също се съгласи със стратегическия характер на Апостила, което оправдава неговата защита, като същевременно популяризира електронната версия.

Към края на работната среща бе обсъдено състоянието на европейските проекти, над които работи CNUЕ. Г-н Раул Радой обърна внимание на членовете на CNUЕ върху проекта MAPE Наследявания, и по-специално върху значението на активното участие на националните камари в разпространението и отговорите на въпросниците за оценка на регламента за наследяването, които ще бъдат изпратени от екипа на CNUЕ: обширен въпросник, адресиран до различните национални нотариуси, относно техния опит с прилагането на регламента (на няколко езика); въпросник, адресиран до самите национални камари, относно количествените данни, потенциално налични в обобщен вид, както и задълбочен въпросник към националните нотариуси, специализирани в международни досиета. Генералният секретар отправи публична покана до всички председатели, за да се увери, че националните камари и нотариусите подкрепят с приноса си този много важен проект CNUЕ, чиято цел е не само да направи оценка на законодателния инструмент, но и да повлияе на неговото

преразглеждане в съответствие с
нуждите на нотариусите.

Общото събрание бе закрито от
председателя Адам Тот, който пожела
на всички весело посрещане на коледно-
новогодишните празници, както и с
поглед към новото италианско
председателство на CNUE през 2022 г.,
ръководено от г-н Джампаоло Маркос

С уважение,

КРАСИМИР АНАДОЛИЕВ

***ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА НА
НОТАРИУСИТЕ НА НОТАРИАЛНАТА
КАМАРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ***